

Әден кодексі
«Павлодар қаласының «№ 6 сәбілдер бақшасы» МҚҚК
(мекеме атауы)

ЖАЛПЫ ЕРЕЖЕЛЕР

1. Осы «Павлодар қаласының №6 сәбілдер бақшасы» МҚҚК этикалық кодексі (бұдан әрі - Кодекс) Қазақстан Республикасы заннамасының ережелеріне сәйкес Халықаралық Еңбек Үйымының, Жарғының және басқа да ішкі күжаттардың талаптарын ескере отырып өзірленген және үйым қызметкерлері басшылыққа алатын ережелер мен принциптері болып табылады.

2. Осы Кодектің максаты - үйымдағы корпоративті мәдениетті дамыту және мінез-кулықтың ең жақсы тәжірибелі қолдану арқылы мұдделі тараптармен тиімді өзара әрекеттесуді қалыптастыру.

3. Үйымлауазымды адамдармен және қызметкерлермен, басқа да мұдделі тараптармен карым-катаста, стратегиялық маңызды және үйимның лауазымды адамдары мен қызметкерлері кездесетін күнделікті жағдайларда шешімдер кабылдау үшін осы Кодектің талаптарын қабылдайды және сақтайды.

4. Осы Кодекте келесі үтімдар мен терминдер колданылады:

Этика - лауазымды адамдар мен қызметкерлерді өз қызметінде басқаратып этикалық қагидалар мен іскери жүргіс-түрыс нормаларының жиынтығы;

Мұдделі тұлға - бұл заңнамада және Жарғыда көзделген құқықтарды жүзеге асыратын тұлға.

Мұдделер қактығысы - қызметкердің немесе лауазымды адамның жеке мұдделері оның қызметтік міндеттерін бейтарап орындауына әсер етуі немесе әсер етуі мүмкін жағдай;

Қызметкер - бұл еңбек қатастарында болатын және еңбек шарты бойынша жұмыстың тікелей орындайтын адам.

1-тaraу. ҚҰНДЫЛЫҚТАР ЖӘНЕ ЭТИКАЛЫҚ ПРИНЦИПТЕР

1.1. Негізгі корпоративті құндылықтар:

- Меритократия: әркімнің үлесі мен жетістіктерін бағалаудағы әділдік пен объективтілік,
- Құрмет: басқа топ мүшелеріне құрметпен карау,
- Адалдық: серіктестерінізге адап болу,
- Ашықтық: байланыстар мен серіктестерге ашықтық,
- Командалық рух: бірлескен іс-шаралар нәтижесінде жақсы нәтижелерге қол жеткізу үшін ынтымақтастық,
- Сенім: өзара комек пен сенім мәдениетін үстану,
- Сыбайлас жемкорлықка карсы іс-кимыл, сыбайлас жемкорлыққа тозбеушілік.

1.2. Үйым қызметі этикалық талаптар мен тәртіп ережелерін сақтауға негізделген үйым мен барлық мұдделі тараптар арасындағы қатастарға негізделген. Өзара міндеттемелерді орындау - сыйндарлы жұмыстың алғы шарты.

2-тaraу. ЭТИКАЛЫҚ ҚАТЫНАС

2.1. Үйимның лауазымды адамдары мен қызметкерлері

2.1.1. Үйим өзіне келесі міндеттемелерді алады:

- адам құқықтарының сақталуы мен құрметтелуін қамтамасыз етеді;
- мұдделі тараптармен барлық карым-қатастарының өзара тиімді болуын қамтамасыз етуге тырысады;
- қызметкерлерді оқыту және біліктілігін арттыру бағдарламаларына сәйкес өздігінен білім алуға және кәсіби дамуға үмтүлділік атап беруге жағдайлар жасайды;

- жұмышыларға біліктілігі деңгейіне, орындалатын жұмыстың күрделілігі мен сапасына байланысты жұмыс үшін сыйакы төлеуді қамтамасыз етеді;
- нәсілдік, діни, этникалық, жыныстық, жастық, саяси және баска белгілер бойынша кемсітуге жол бермейді; кадрларды іріктеу және жоғарылату тек біліктілік талаптарына сәйкестік негізінде, кәсіптік кабілеттерін, білімі мен дағдыларын ескере отырып жүзеге асырылады;
- қолданыстағы заннамаға сәйкес қызметкерлердің қауіпсіздігі мен енбекті коргауды қамтамасыз ету үшін барлық шараларды қабылдайды, сонымен катар қызметкерлерге қауіпсіз енбек жағдайларын жасайды;
- заңнамада және ішкі құжаттарда белгілентен шекте күпия акпаратты жария етпеуді қамтамасыз етеді;
- жанжалдар туындаған кезде лауазымды адамдар мен қызметкерлер арасындағы ашық және күпия диалог үшін жағдай жасайды, енбек даулары мен қактығыстардың алдын алу / болдырмау бойынша алдын-алу шараларын қолданады, медиация расімдерін колданады »;
- іске асыру оң нәтиже беретін қызметкерлердің бастамалық идеялары мен ұсыныстарын бағалайды және көтермелейді;
- жекелеген лауазымды адамдар мен қызметкерлерге занды негіздерден баска кез-келген артықшылықтар мен женілдіктер беруге, бәріне бірдей мүмкіндіктер міндетті түрде берілуіне жол бермейді;
- осы процестің кез келген сатысында мүдделер қактығысынан босатылған шешімдер қабылдауға жауапкершілікті лауазымды адамнан бастап шешім қабылдаған кез келген қызметкерге дейін көтереді;

2.3. Мемлекеттік органдар

2.3.1. Ұйымның мемлекеттік органдармен өзара іс-кимылды Қазакстан Республикасы заңнамасының, Жарғының, осы Кодекстің және баска ішкі құжаттардың талаптарына сәйкес, тараптардың тәуелсіздігі негізінде, мемлекеттік органдар тарапынан да, лауазымды адамдар тарапынан да, жұмышылар, сыйайлар жемқорлықтың және өзге де зансыз әрекеттердің алдын алу қағидаттарын сақтай отырып жүзеге асырылады.

3-тарап. ҰЙЫМ ҚЫЗМЕТКЕРЛЕРІНІҢ ЖҰМЫС МІНДЕТТЕРІ

3.1. Ұйымның лауазымды адамдары мен қызметкерлері:

- мемлекеттік рәміздерге - Мемлекеттік Тұға, Мемлекеттік Елтанбаға, Мемлекеттік Гимнге құрметпен караиды;
- жалпы қабылданған моральдық-этикалық нормаларды сактау, мемлекеттік тілді және баска тілдерді, дәстүрлер мен дәстүрлерді құрметтеу;
- сұрайы және дұрыс болу;
- немқұрайлылық пен дөрекілікке тәзбеушілік;
- әріптестеріне қолдау мен көмек корсету;
- көмек корсетілгені үшін өрдайым ауызша алғыс айту;

3.2. Ұйымның лауазымды адамдары мен қызметкерлері келесі міндеттемелерді алады:

- осы Кодексте белгіленген этикалық талаптар мен өзін-өзі ұсташа ережелерін мүкият зерделеу, түсіну және адаптацияда орындау;
- өзінің қызметтік функциялары мен міндеттерін адаптацияда орындау;
- мәртебесі мен лауазымына қарамастан, қабылданған міндеттемелер үшін жауап беруге;
- этикалық және этикалық бұзушылықтарды тергеуге комектесуге;
- басқа жеке және занды тұлғалар әсер етуі мүмкін олардың кадір-касметі мен тікелей немесе, олардың ар-намысы мен беделін, соның ішінде бұқаралық аппарат куралдарында әлеуметтік желілер арқылы жанама түрде сипаттама бермеу.

Қазақстан Республикасы заңнамасының талаптарына сәйкес келетін басқару шешімдерін қабылдауға;

- Кодекстің талаптарына адалдығын көрсету;
- бағынушылар арасында корпоративті рухты калыптастыруға уақыт бөлу, Ұйымның жалпы миссиясымен, құндылықтарымен және қағидаларымен біріктірілген командаға топ күру;

- шешім қабылдаған кезде ашыктық пен бейтараптық принциптерін басшылықка алу керек;
- құпиялылық стандарттарын бұзбай, шешімдер мен актілерді, Үйымның ішкі құжаттарын ескере отырып, уақтылы накты ақпарат беру;
- Үйым қызметкерлері этикалық талаптар мен өзін-өзі үстau ережелерінің сақталмауы туралы алаңдаушылық білдіретін мінез-құлық мәдениетін тәрбиелеу. Этика мен өзін-өзі үстau ережелерін ұстануга шақыру.
- еңбек тәртібін сақтауға;
- жұмыс орнында еңбек қауіпсіздігі және еңбекті корғау, орт қауіпсіздігі, өндірістік қауіпсіздік және өндірістік санитария талаптарын сақтауға;
- өз мүлкінізге мұқият карау;
- жұмыс берушіге адамдардың өмірі мен денсаулығына, жұмыс беруші мен қызметкерлердің мүлкінің қауіпсіздігіне сондай-ак тоқтап қалу жағдайлары туралы хабарлауға;
- мемлекеттік құпияларды құрайтын, қызметтік, коммерциялық немесе заңмен коргалатын озге де құпияларды құрайтын, оған өзінің қызметтік міндеттерін орындауда байланысты белгілі болған мәліметтерді жарияламауға;
- Қазақстан Республикасының заңдарында белгіленген жұмыс берушіге келтірілген зиянның орнын толтыру;
- Үйымдағы сыйбайлас жемқорлықка карсы іс-кимыл жоніндегі мақсатты жұмысты жүргізуға;
- өз қызметінде Қазақстан Республикасының сыйбайлас жемқорлық заңнамасының нормаларын сақтауды қамтамасыз ету;
- сыйбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетті қалыптастыру бойынша шаралар қабылдау;
- Үйым қызметінде сыйбайлас жемқорлықка карсы стандарттарды қалыптастыру және олардың орындалуын қамтамасыз ету;
- Үйым қызметкерлеріне жүктелген міндеттемелердің адаптациялық нормаларын сақтауды қамтамасыз ету;
- Үйымда мемлекеттік сатып алу процедуラларын қатан Қазақстан Республикасының колданыстағы заңнамасына сәйкес жүргізуі қамтамасыз ету;
- тәрбиеценушілердің ата-аналары, копшілік алдында, оның ішінде бюджеттік және бюджеттен тыс корлардың шығыстары, сондай-ак Үйымның қаржылық-экономикалық қызметі туралы камкоршылық көнеспен бірге есеп беру кездесулерін өткізуға;
- Қазақстан Республикасының колданыстағы заңнамасының талаптарын ескере отырып, тарифтер мен штат кеестесін Үйымның ресми интернет-ресурстарында жариялауды қамтамасыз ету;
- қызметтік құпияны жария етпеу, сондай-ак қызметтік ақпараттарды тарату бойынша шаралар қабылдау;
- жұмыс берушімен іссапарларды, жоғары тұрған органдарға, сондай-ак бұқаралық ақпарат күралдарына жазбаша тұрде үйлестіру.

4-тарау. МІНЕЗ ЕРЕЖЕЛЕРІ

4.1. Корпоративтік мәдениет

4.1.1. Үйым қызметкерлері этика кодексінің талаптарын ескере отырып, үйымдағы корпоративті мәдениеттің дамуына өз үлесін қосуы керек, басқа әріптестерімен этика қағидалары, іскерлік катынастардың қабылданған ережелері туралы білімдерін ортаға салып, этика талаптарын сақтайды және құқық бұзушылықтардың алдын алады.

4.1.2. Үйым қызметкерлері корпоративті рухты қалыптастыруы және Кодекстің талаптарын келесі жолдармен сақтауы керек:

- қарамағындағылармен жеке түсіндіру кездесулері;
- өзініздің жеке мысалыңыз, яғни сіздің мінез-құлқынызды қызметкерлерге үлгі ретінде көрсету;
- жұмыс орнында тиімділіктің болуы қажет екендігі туралы жалпы түсініктің болуын қамтамасыз ету.

4.1.3. Үйым қызметкерлері өз міндеттерін орындау кезеңінде іскерлік стильді ұстануы керек.

4.1.4. Үйым қызметкерлері келіссөздер кезінде дұрыс және құрметпен сөйлеуі керек.

4.1.5. Үйымның барлық қызметкерлері корпоративті ойын-сауық немесе спорттық шараларға катысада алады. Сондай-ак, олар іс-шараларды өткізу туралы өздері ұсыныстар жасай алады, олардың мақсаты қызметкерлер арасында корпоративті рухты арттыру болып табылады.

4.1.6. Үйым қызметкерлері күжат бойынша Үйымның ережелерін сақтауға және барлық қажетті құжаттаманы тәртіпте ұстауға міндettі. Барлық жұмысшылар жұмыс орнын ұқыпты ұстасы керек.

4.2. Көшілікпен қарым-қатынас

4.2.1. Үйым қоғаммен және бұкараптапқы ақпарат құралдарымен қарым-қатынаста жоғары этикалық талаптардың сақталуын қамтамасыз етеді. Үйым ақпараттық-жарнамалық материалдарының немесе өзге де қоғаммен байланыс іс-шараларында жалған ақпарат таратуға, фактілерді жасыруға және / немесе бұрмалауға жол бермейді.

4.2.2. Үйымның үәкілетті лауазымды адамдары мен қызметкерлері ғана көшілік алдында сөйлеуге, Үйым оқигаларына түсініктеме беруге немесе бұкараптапқы ақпарат құралдарында, оның ішінде әлеуметтік желілерде Үйым атынан кез-келген мәлімдеме жасауға құқылы, бұл кезде бұл ашық мәлімдемелерді жұмыс берушімен келісу керек.

4.2.3. Үйым атынан сөйлеу кезінде қызметкерлерден кәсіби мінезд-құлық пен әдептің жалпыға бірдей қабылданған стандарттарын сақтауға, тек сенімді ақпарат таратуға, сондай-ак әлеуметтік, нәсілдік және ұлтаралық араздықты қоздыратын ақпараттың таралуына жол бермеуге міндettі.

4.2.3. Үйымның лауазымды адамдары мен қызметкерлері қызмет мәселелері және жалпы үйым қызметі туралы өз пікірін көшілік алдында білдірмеуі керек, егер ол:

- қызметінің негізгі бағыттарына сәйкес келмейді;
- балабакшының ресми ақпаратын ашады;
- лауазымды тұлғаларына бағытталған этикалық емес мәлімдемелерден турады.

4.3. Бақылау шаралары

4.3.1. Үйым қызметкерлері Кодекс талаптарын қатан сақтауға және талаптардың бұзылғандығы туралы хабарлауға міндettі.

4.3.2. Үйымның қызметкерлері стратегиялық максаттарға жету үшін негізгі шешімдерді және әдел қағидаларын ескере отырып іскери шешімдер қабылдайды және оларға жүктелген міндettтердің орындалуына толық жауап береді.

4.3.3. Үйымның тиісті қызметкерлері өз құзыретіне сәйкес (этика және сыйбайлар жемкорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі үәкілдер) этика талаптарын бұзумен байланысты мәселелерге жауап беруге міндettі:

- жағдайды туゼту және кемшіліктерді жою бойынша уақтылы шаралар қабылдау;
- занамада белгіленген тәртіппен тиімді тәртіптік шараларды қабылдау / ұсыну;
- тиісті құрылымдық болімшелермен / органдармен консультациялар откізу, оларға қажетті ақпаратты беру.

Бұл әрекеттер ішкі рәсімдерге сәйкес ресімделуі керек.

4.3.4. Үйым қызметкерлерді көтермелейді және жаксарту бойынша кез-келген сыйндарлы ұсыныстарға оң көзқараспен караиды.

4.3.5. Кодектің талаптарына және / немесе жұмыс барысында туындаған этикалық мәселелерге, сондай-ак Кодекс талаптарын бұзу, сыйбайлар жемкорлық және басқа да зансыз әрекеттер фактілері бойынша сұрақтар бойынша Үйымның лауазымды адамдары мен қызметкерлері, сондай-ак мүдделі адамдар байланысуға құқылы:

- этика және сыйбайлар жемкорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі тікелей менеджерге;
- Үйым қызметкерлері бұзушылықтардың мән-жайларын анықтаған жағдайда, бекітілген этика талаптары, шешім қабылдау үшін материалдар калрлар боліміне қарауға жіберіледі.

5-тарау. Әдеп пен әдептілік институты және сыйбайлар жемкорлыққа қарсы шенеунік

5.1. Этика және сыйбайлар жемкорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі үәкілдің құқыстары мен міндettтері

- Этика және сыйбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі уәкілдің негізгі функциялары Кодекстің ережелерін сактамау туралы акпарат жинау, қызметкерлер мен лауазымды адамдармен Кодекстің ережелері бойынша кенес алу, Кодекс ережелерін бұзу туралы дауларды қозғау және оларға қатысу болып табылады.

5.2. Этика және сыйбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі уәкілдің:

- келіп түскен өтініштер негізінде де, өз бастамалары бойынша да Кодекстің бұзушылықтарын анықтау рәсімдерін бастауға;
- Колекске сәйкес келмеу мәселелері бойынша қызметкерлерге, лауазымды адамдарға жеке жүтінуге;

5.3. Этика және сыйбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі уәкіл:

- Кодекстің талаптарын бұзу туралы дауларды карау процедуралары кезеңінде, осындай істерді караудың басталуына байланысты оларды мәжбүрлеп жұмыстан шығару жағдайлары туындаған кезде қызметкерлердің корғауды (енбек заннамасында белгіленген рәсімдер шенберінде) қамтамасыз етеді;
- Колекске сәйкес келмейтін мәселелерді карауға қатысу;
- қызметкерлерден, лауазымды адамдардан, сондай-ақ іскери серіктестерден және мұдделі тараптардан Кодекстің ережелерін сактамау туралы сұраныстарының есебін жүргізу;
- 5 (бес) жұмыс күні ішінде Үйым қызметкерлеріне олардың өтініштері бойынша Кодекс ережелеріне түсініктемелер береді;
- Кодексті сактамау туралы дауларды шешуде тәуелсіздік пен бейтараптысты сактауға;
- Колекс ережелерін бұзу туралы өтініш білдірген қызметкердің, лауазымды тұлғаның жасырын болуын қамтамасыз ету (егер ол жасырын қалызы келсе).

6-тарау. Корытынды

6.1. Үйымның менеджментін жаңарту және жетілдіру максатында ол осы Кодекстің талаптарын қайта қарайды және жетілдіреді, олардың іс жүзінде каншалықты жүзеге асырылатындығын талдайды, қажет болған жағдайда мұдделі тараптардың ұсыныстары мен ұсынымдарын ескере отырып, оған өзгерістер және / немесе толықтырулар енгізеді.

6.2 Кодекстің іске асырылуын іс жүзінде қолдану үшін қажет ұсыныстарды карау үшін ұсынуға және белгіленген тәртіpte бекітуге болады.

7-тарау. ЖАУАПКЕРШІЛІК

7.1 Тараптар Қазақстан Республикасының қолданыстағы заннамасына, енбек шартына, осы Колекске, сондай-ақ жұмыс беруші анықтаған шешімдер мен актілерге сәйкес жауап береді.